

rekomandime

- ❖ Të inicohet debat publik nga shoqëria civile me qëllim të informimit të qytetarëve, konkretisht grave për të drejtën e tyre në trashëgimi.
- ❖ OJQ-të, në bashkëpunim me mekanizmat institucionalë për arritjen e barazisë gjinore, të iniciojnë fushata vetëdijesimi dhe informimi për të drejtat e grave në trashëgimi.
- ❖ Pushteti qendror dhe pushtetet lokale të zhvillojnë programe edukative të cilat në mënyrë të veçantë do t'i përfshijnë gratë në viset rurale në mënyrë që ato të mund ta realizojnë potencialin e tyre ekonomik dhe në bashkëpunim me bankat në RM, t'iu mundësojë grave marrjen e kredive me kushte të volitshme për fillimin e bizneseve të tyre.
- ❖ Në shumë shoqëri gratë janë fuqizuar me anë të mekanizmave financiare që çojnë sistemin patriarkal të ndryshojë. Në këtë kontekst një tatim më i ulët në pronë nëse pronare është gruaja do të ishte një qasje për të josh familjet të bartin pronën tek vajza apo gruaja.

Drejt barazisë gjinore në pronë dhe trashëgimi

Derisa në të drejtën zakonore pozita e gruas ka qenë e diskriminuar në aspektin e së drejtës së trashëgimisë, ligji aktual për trashëgiminë i Republikës së Maqedonisë njeh barazinë gjinore në trashëgimi.

Hulumtimi është punuar në suaza të projektit “Fuqizimi ekonomik i gruas në rajonin e Pollogut nëpërmjet avokimit dhe promovimit të drejtës në pronë”, zbatuar nga Shoqata Forumi i gruas Tetovë, në korniza të programës CIVICA Mobilitas.

CIVICA Mobilitas është projekt i Agjencionit Zviceran për zhvillim dhe bashkëpunim (SDC), të cilin e zbatojnë Niras nga Danimarka, Qendra Maqedonase për bashkëpunim ndërkombëtar (MCMS) dhe Instituti Suedes për administratë publike (SIPU).

Qëllimi i përgjithshëm i projektit është të kontribuojë për fuqizim ekonomik të grave në rajonin e Pollogut, kurse qëllimi specifik është të nxisë dhe kontribuojë në arritjen e të drejtave pronësore dhe thasëgimore të grave në rajonin e Pollogut.

Forum i gruas

Drejt barazisë gjinore në pronë dhe trashëgimi

Citizens for change!

hulumtimi

HULUMTIM MBI TË DREJTAT PRONËSORE DHE TRASHËGIMORE TË GRAVE NË RAJONIN E POLLOGUT

Qëllimi primar i hulumtimit është të identifikohen qëndrimet e vajzave dhe grave të anketuara në lidhje me shfrytëzimin e së drejtës në trashëgimi dhe pronë.

Në këtë hulumtim janë anketuar 300 gra mbi moshën 18 vjeçare nga rajoni i Pollogut.

Përkatësia etnike

Ne hulumtim janë përfshirë të gjitha etnitetet sipas përqindjeve që vijojnë:

- 48% i takojnë komunitetit etnik shqiptar,
- 31,3% i takojnë komunitetit maqedonas,
- 7,3 % nga komuniteti turk,
- 2,3% nga komuniteti rom,
- 2% të komunitetit serb dhe
- 8,7% janë përcaktuar si të tjerë.

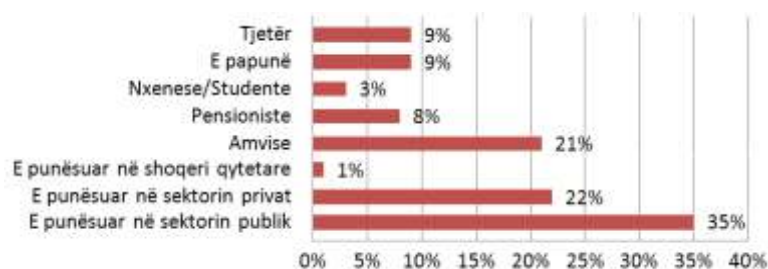
Statusi martesor

Vendbanimi

69% e vajzave dhe grave të anketuara jetojnë në vendbanime rurale dhe 31% në vendbanime urbane.

Punësimi

rezultate

Trashëgimia në bazë të vendbanimit

Ka dallim në mes trajtimit të drejtës në trashëgimi në mes vendbanimeve rurale dhe urbane dhe që mund të jetë një indikator për intervenime me të fokusuar në vendbanimet rurale në të ardhmen. Në vendbanimet rurale vetëm 9% e grave të anketuara kanë marrë trashëgimi, tek vendbanimet urbane kjo përqindje është dukshëm më e lartë dhe është 21%.

Arsyet pse nuk kanë marrë trashëgimi

Gratë në rajonin e Pollogut nuk kanë qasje në resurse ekonomike në rrethin familjar. Tradita dhe doket në lidhje me trashëgiminë diskriminon vajzat dhe gratë në rajonin e Pollogut dhe me këtë ndikon në fuqinë e tyre ekonomike dhe statusin social në komunitet.

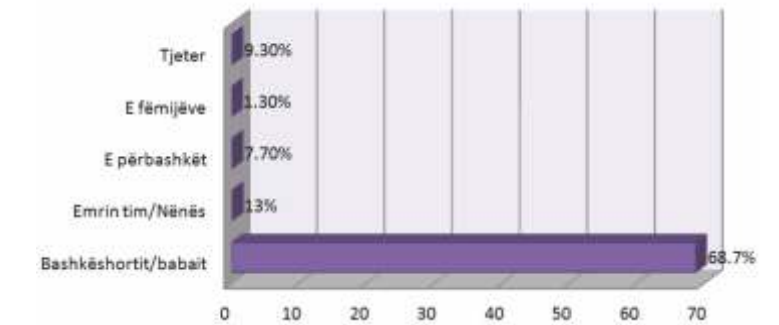
Gratë janë të vetëdijshme dhe të frikësuara për pasojat që mund t'i kenë në rast se ato kërkojnë realizimin e të drejtës së tyre për të trashëguar pronësinë. Ato nuk janë të gatshme të kërkojnë respektimin e kësaj të drejte ligjore pasi që është në kundërshtim me vlerat tradicionale dhe nga frika e prishjes së raporteve në mes anëtarëve të familjes.

Kush do t'a trashëgojë pronën?

rezultate

Në vetëm 13% të familjeve të përfshira në anketë pasuria është regjistruar në emër të gruas dhe 7.7% e të anketuarve janë përgjigjur se kanë pasuri të përbashkët, 68.7% e të anketuarve kanë deklaruar se pasuria e tyre është regjistruar në emër të bashkëshortit respektivisht babait.

Duhet theksuar se kjo situatë është pasojë e faktit se edhe në familjen e saj por edhe pas martesës gruaja nuk ka qasje në pronë dhe në asete si bazament për fuqizim ekonomik.

Hulumtimet sjellin në pah se një prej instrumenteve të fuqizimit të gruas është arsimimi. Hulumtimi synon të trajtojë korrelacionin në mes nivelit arsimor të anketuarve dhe realizimit të së drejtës në trashëgimi dhe pronë.

Qëndrime mbi trashëgiminë

Sa i takon arsimimit të të anketuarve mund të konkludohet se niveli i arsimimit është në korrelacion të drejtpërdrejt me qasjen në trashëgimi. Me fjalë tjera, tek të anketuarit me nivele më të larta arsimore ritet përqindja e të anketuarve që kanë shfrytëzuar të drejtën në trashëgimi.